

A „Társalkodó” 1834. évi 32. száma került a kezembe, ahol egy utazó pesti élményeiről tudósít. Senkit sem talált ott, ahol az utcák nevei alapján lennie kellett volna. Olvassuk:

„...Mindenek előtt X... agg nénikémet keresém föl; ezen jámbor rokonom az utolsó törökháboru /!/ alatt ment ő t ő d - s z ő r férjhez, és gondold csak barátom! - még ma is a tavasz utczában lakik; - azután Y... asszonyosság lakását tudakozám s ezen 80 esztendő, szerelmes, szó s mendemonda-üző, régalmazók királynéja, ki előtt semmi se jó, kinek semmi se szent, a B a r á t o k piaczn lakik; Pögözd-y-t, hajdani iskolamesterünket - emlékezel-e még barátom, irgalmatlan hoszszu hajcsapjára, mellyet olly sokszor ajtó közzé szoritottunk - kinek szájából nem folyt, hanem özönlött a versek fogyhatatlan tengere, s kirül azt hívők, hogy ereiben is velő folyik vér helyett, ezt a s z é n a -piacon lelém föl; Édesy, helységünk első szerelmese és széplelke, a l ó v á s á r o n lakik; s Mephistopheles-t, kiről azt hittük, hogy eretnek, - a kálvária mellett találtam meg.”

Az utazó nem mulasztja el, hogy javaslatait a város vezetésének ne címezze. Kényszerítsenek mindenkit a megfelelő utcába! Hogy is képzelné?

„...házasok, kik több évig tartó békességben élnek, lakjanak a s z ö v e t s é g utczában; vén nénikék, kiknek nyelvök a perpetuum mobilere kitett jutalom-díjt megérdemlik, a s z a r k a utczában; édes uracsok s piperkőczök a c z u - k o r utczában; szélházy-ak a s z é l utczában; szép leányok a v i r á g utczában; nagyhasu urak s asszonyok a b á s t y a utczában; soványok a g ó l y a utczában; világdivatja szerint élő házasok a t ü r e l e m utczában; szerelmes agg legények a 3 s z i v utczában; fiatal, kéj-özönben uszó házasok a k u r t a utczában; menyasszonyok a 3 r ó z s a utczában; kávé-nénikék a h á r o m d o b vagy h a r a n g utczában; hiv nők a r i t k a utczában; szere-

tőjüket mindennap változtató szépek a k i g y ó . utczában; hű férfiak a r e m e t e utczában; katonák a v i t é z utczában; ügyvédek az a r a n y k é z utczában; tolvajok a z s á k utczában; semmitől sem félő, bátor szüzek a g r á - n á t o s utczában; szerelmes sovárgók /!/ a h o l d v i - l á g utczában; asszonyok, kik a házat kormányozzák, az u r i utczában; öreg szerelmes kalandorok a v a d á s z utczában; asszonyok, kik elősmerik, hogy már nem fiatalok, a m a g - d o l n a utczában; színészek a v i g utczában; agg férjek fiatal nőikkel a k e r e s z t utczában; rut leányok a s z ű z utczában; s minden goromba ember a k o c s i s utczában."

SOLYMÁR IMRE

EGY GYŰJTÉS SORSA

Tóth Béla „Tiszajárás” című szociográfiájának 39. fejezetét hozta a „Tiszatáj”. /37. évf. 1983/4. szám, 69--73. p./ Egy régi földrajzi név gyűjtésről is szó esik, mellékesen; amúgy jellemzőképpen:

....A földek tagosítása után a sárospataki diákok dúlőnévgyűjtésre jártak ki a falvakba. A mi járásunk névkincsét is szépen összegereblyézték, hiszen tíz-húsz év múltán elfelejtődik az évszázadok óta meglevő névanyagunk. Művelődési osztály vezetője volt az én tanítótársam. Mentek hozzá a neves pataki nyelvész tanárral, hogy itt a kincs, ki kellene nyomtatni. Pénz is volt rá a járásnál, ok is, nem lett kiadva mégsem, mert az én kollégám nem vállalta érte a rizikót. Ami nincs, abból nem lehet baj! Dúlőnevek! Teli egyházas kifejezésekkel, meg paráznaságokkal. Mint szakember tudta pedig, mi az érték. Nem vállalta a felelősséget. S mennyi mindennek kicsavarhatta a nyakát, amit mi észre sem vettünk."

S ha ő lett volna az egyetlen...

B-d.